Інформація

про здобутки, впровадження сучасних інноваційних технологій навчання, використання в роботі ідей передового педагогічного досвіду викладачів загальноосвітніх предметів ДПТНЗ «Бородянський професійний аграрний ліцей »

На сучасному етапі модернізація навчально-виховного процесу покликана сприяти формуванню та розвитку творчої особистості, яка спроможна повноцінно реалізуватися в житті. Для цього їй потрібні певні навички: думати, розуміти сутність речей, аналізувати, осмислювати ідеї, шукати потрібну інформацію, тлумачити її, застосовувати за певних умов. Серед них провідне місце належить рідній мові та літературі. Краще досягнути цілі допомагає використання інноваційних та інтерактивних технологій в навчально-виховному процесі.

У ДПТНЗ працює на посаді викладача української мови та літератури **Мироненко Валентина Владиславівна**. Метою її роботи є використання інноваційних та інтерактивних технологій у вихованні освічених, самодостатніх громадян.

У своїй педагогічній практиці вона використовує спосіб інтеграції окремих елементів таких сучасних технологій навчання: навчання; інтерактивна технологія; особистісно-зорієнтоване навчання.

Завдання, поставлені Валентині Владиславівні, як учителю, вдається реалізовувати, використовуючи на уроках української мови і літератури інноваційні та інтерактивні технології навчання. Вони дають змогу

створювати на уроці ситуацію успіху, включати ігрові моменти, супроводжувати роботу доброзичливим коментарем, що дуже важливо для учнів. На таких уроках запорукою успіху стає вміння створити атмосферу пізнання, пошуку, зацікавленості. На етапі актуалізації опорних знань вчитель використовує ігрові методи навчання. Наприклад, вивчаючи на уроках рідної мови просте речення, використовує гру «Квіточка». На пелюстках квітки – запитання з теми. Учень читає запитання і дає відповідь. Перелік запитань:

1. Що таке речення?
2. Які ви знаєте речення за метою висловлювання?
3. Які ви знаєте речення за емоційним забарвленням?
4. Які ви знаєте речення за будовою?
5. Які можуть бути речення за наявність чи відсутністю другорядних членів речення?
6. Наведіть приклади простого речення, вкажіть його граматичну основу.

Також використовує гру «Я – коректор». Учням потрібно відредагувати подані речення:

1. Деякі вулиці виявилися вузькі.
2. Новий учень виявився відмінник.
3. Вона була певна у собі.
4. Уночі небо здається безмежне.

На підсумковому етапі вивчення прямої мови, пропонує гру «Продовжіть речення».

Педагог на уроках також використовує картки із пошуковим завданням. Учням потрібно виразно прочитати вірш Ліни Костенко, визначити його тему, головну думку, виписати словосполучення та виконати синтаксичний розбір 3-4 словосполучень (письмово).

Страшні слова, коли вони мовчать,
коли вони зненацька причаїлись,
коли не знаєш, з чого їх почать,
бо всі слова були уже чиїмись.

Хтось ними плакав, мучився, болів,
Із ними починав і ними ж завершив.
Людей мільярди, і мільярди слів,
А ти їх маєш вимовити вперше!
Все повторялось: і краса, й потворність.
Усе було: асфальти й спориші.
Поезія — це завжди неповторність,
Якийсь безсмертний дотик по душі.
Все це сприяє розвитку творчого, критичного мислення.

Гру «Хто швидше?» Мироненко В.В. застосовує на уроках української літератури на етапі актуалізації опорних знань, наприклад, під час вивчення характеристики образів повісті Івана Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я», учням потрібно підібрати з тексту цитати, які характеризують героїв.

Важливим є те, що викладач, застосовуючи елементи інтерактивного навчання на уроках української мови і літератури, навчає учнів бути демократичними, критично мислити, співпрацювати, приймати рішення, спілкуватися з іншими. Намагається у своїй роботі застосовувати інноваційні та оптимальні інтерактивні технології, які б проектували креативні якості особистості учня: фантазію, натхнення, ініціативу, нестандартність, непересічність, наявність власної точки зору, здатність осмислювати вивчене, виділяти основне, що сприяє виробленню вмінь, свідомо застосовувати знання на практиці.

Що стосується впровадження даних технологій на уроках мови і літератури, то, звичайно, викладач використовую такі технології: «Мікрофон», «Мозковий штурм», робота в парах, «Навчаючи – вчусь», «Метод ПРЕС», «Займи позицію», «Незакінчене речення» тощо. Використовуючи на уроках зазначені технології учні не лише засвоюють знання, а й розуміють, вчаться їх застосовувати, аналізувати, синтезувати, оцінювати. Така робота сприяє високому рівню активності учнів. Тому використання новітніх технологій дає змогу розв'язувати ряд проблем:

розвивати критичне мислення учнів, навчати бачити власні помилки або логічні порушення у твердженнях інших учнів, вміти аргументувати свою позицію, сприяти підвищенню пізнавальної діяльності учнів, глибшому засвоєнню знань, індивідуалізації навчання, визначенню рівня сформованості вмінь і навичок учнів, розвивати пам'ять, увагу, вміння аналізувати, порівнювати мовні явища.

Крім того, Валентина Владиславівна використовує нетрадиційні уроки: мовний турнір, брейн-ринг, урок-змагання, урок-подорож, урок-вікторина тощо, які також зацікавлюють учнів і підвищують рівень пізнавальної діяльності і мотивації до вивчення мови і літератури.

Отже, використання на уроках української мови і літератури інноваційних та інтерактивних технологій підвищує рівень пізнавальної діяльності та мотивації учнів, зацікавлює їх, сприяє бажанню виконувати ті чи інші види робіт, а відтак – засвоювати навчальний матеріал у співпраці, співтворчості, шляхом самостійної роботи думки, розвивати аналітичне мислення учнів, формувати в них навички самооцінки, самоконтролю своєї навчальної діяльності, сприяти розвитку творчого мислення, культури спілкування, виховувати активну особистість, яка вміє бачити, ставити і вирішувати нестандартні проблеми.

Сьогодні Мироненко В.В. використовує нові навчальні технології, до яких належить технологія розвитку критичного мислення. Вона, як ніколи, актуальна, бо спрямована на підготовку такої особистості, яка здатна брати участь у розв'язані проблем, що постають перед нею у сучасному суспільстві. Вона працює над Проектом «Компетентнісний підхід у навчанні української мови та літератури на основі впровадження технології розвитку критичного мислення», в якому планує висвітлити питання розвитку критичного мислення, через застосування ефективних інноваційних технік, які ведуть до колективного пошуку рішень, до співпраці педагога з учнями

Олексюк Лілія Романівна – вчитель зарубіжної літератури. Стаж педагогічної роботи – 20 років. Сучасний викладач за основу своєї діяльності бере методику інноваційного навчання, яка забезпечує побудову навчального процесу на принципах гуманізму, демократизації, диференціації та індивідуалізації. Вона використовує рекомендації з теорії інноватики, яка докладно розроблена в працях Н. Юсурбекової, Л. Даниленко, О. Пометун, О.Савченко, Н. Химери, І.Хроменко, І. Тригуб, З. Шевченко щодо використання інноваційних технологій у процесі викладання конкретних літературних тем.

Глибокі знання, творчий підхід до роботи, любов до своєї професії допомагають викладачеві проводити уроки на високому професійному рівні. Вона залучає учнів до скарбниці світової культури, спонукає їх до читання художніх творів, вчить розуміти художню літературу як мистецтво слова .

Олексюк Л.Р. вміло використовує нестандартні форми занять. Кожний урок її динамічний, змістовний, гнучкий, цілеспрямований. Учні не тільки повно й глибоко сприймають, переживають художні образи, а й вчаться працювати над текстом , роздумувати над ним, спираючись на власні життєві враження й отримані знання, грамотно висловлювати свої думки в усному і писемному мовленні. В кожному учневі розвиває зацікавленість до пошуку, самостійного

вирішення проблем, поглибленого осягнення твору, постійного удосконалення організації навчання .

Основним у своїй роботі педагог вважає особистісно - зорієнтовану методику. Зарубіжна література , яку викладає Лілія Романівна, стає засобом розвитку дитини і завдяки використанню інтерактивних форм і методів навчання. «Мозковий штурм», «Мікрофон», «Робота в групах», „ Метод „Прес", «Навчаючи – вчусь», «Займи позицію», «Продовжи речення» сприяють тому, що учні опановують усі рівні пізнання, розвивають критичне мислення, рефлексію й уміння розмірковувати, розв′язувати проблеми .

Інтенсивній роботі на уроках сприяють використання опорно-логічних схем , дидактичних матеріалів, елементів інтелектуальної гри (тести, загадки, вікторини, ребуси). Вчителька часто пропонує творчі завдання.

Найчастіше викладач використовує проектну технологію. Актуальність і значущість використання інноваційних технологій задля розвитку творчої особистості учня зумовили вибір нею Проекту *«Методика використання інноваційних технологій як засіб розвитку творчої особистості і пізнавального інтересу учнів на уроках зарубіжної літератури».* В ньому Олексюк Л.Р. глибоко дослідила теоретичні аспекти порушеної проблеми; розкрила сутність інноваційних та інтерактивних технологій навчання; висвітила методику їх використання на різних етапах уроку; дослідила психолого-педагогічні умови ефективної реалізації інноваційних технологій; теоретично обґрунтувала і експериментально перевірила результативність створення інноваційного простору на уроках, що стимулюють мотивовану участь як викладачів, так і учнів в інноваційній діяльності; результати її апробації сприяли моделюванню інноваційної діяльності на уроках іншими викладачами. Здійснене дослідження засвідчило фахову компетентність авторки, характеризувало її, як творчу особистість, здібну мислити перспективно, сприяло глибокій обізнаності викладача у сучасних проблемах педагогічної освіти.

Другий Проект викладача *«Застосування інтерактивних технологій навчання на уроках зарубіжної літератури»* містить у собі арсенал різнонаправлених форм, методів традиційної та інноваційної діяльності вчителя та учнів на різних етапах уроку в залежності від його типу та навчального матеріалу. Автор дослідила поняття інтерактивних технологій викладання зарубіжної літератури; проаналізувала, як варто застосовувати інтерактивні технології на уроках; з'ясувала переваги інтерактивного уроку; визначила типові структури інтерактивного уроку; дослідила види інтерактивних технологій, які використовуються у викладанні зарубіжної літератури.

Для вирішення виховних і навчальних завдань вчитель використала наступні інтерактивні форми: круглий стіл (дискусія, дебати); мозковий штурм (брейнсторминг, мозкова атака); ділові та рольові ігри;case-study (аналіз конкретних ситуацій, ситуаційний аналіз); майстер класи, різновиди інтерактивного навчання (методики «Займи позицію», «Дерево рішень»,«Попс-формула», тренінги, Сократичний діалог, групове обговорення, інтерактивна екскурсія, відеоконференція, фокус-група та ін.), які можна використовувати в процесі навчання учнів.

Інтерактивні уроки літератури сприяють формуванню в учнів основних пізнавальних умінь і навичок, дають зразки моделей поведінки в різних життєвих обставинах. Використання інтерактивних технологій на уроках літератури сприяє розвитку критичного мислення учнів, підвищення читацької та мовної культури, формуванню умінь самостійного аналізу навчального матеріалу і особистої навчальної діяльності, вихованню шанобливого ставлення до думки інших, розвитку культури полеміки і самопрезентації.

Питання розробки теоретичних основ компетентнісного підходу та впровадження його в освітню практику стало предметом написання методичної розробка викладача історії **Котенка Василя Вікторовича** на тему: «Формування предметних компетентностей учнів в процесі вивчення історії»

Знання й компетентність стали найбільш цінними товарами, серед яких важливе місце посіли історичні знання. Вони стали невід'ємною складовою освіти громадянина, необхідною умовою розбудови економічно міцної та вільної держави.

Наприкінці XX століття людство вступило в якісно нову стадію свого розвитку, розпочалася епоха інформатизації, знань і технологій. Саме технології стають основною продуктивною силою, формують економічну міць і конкурентоспроможність держави, визначають перспективи та місце нації в глобалізованому світі.

Активізується роль освіти й науки в житті суспільства: віднині вони є основною та головною рушійною силою прогресу. Перед освітою України сьогодні постає двоєдине завдання: по-перше, формувати всебічно розвинену особистість із високим рівнем інтелекту й духовності, із сучасним інноваційним типом мислення; по-друге, виховати свідомого громадянина – патріота з широким європейським світоглядом і відкритістю до світу.

Сучасна система навчання- це певним чином організована взаємодія учителя й учнів, спрямована на засвоєння учнями змісту освіти для набуття ними певних якостей особистості.

Історія як предмет є унікальною, бо впливає на формування системи мислення, надає можливість людині вільно пересуватися в історичному просторі, озброює її знанням історичного досвіду, що в результаті дозволяє правильно оцінювати сучасні політичні й соціальні процеси.

Таким чином, історична освіта покликана готувати молодь до самостійного життя у сповненому суперечностей сучасному світі, створити сприятливі умови для взаєморозуміння між людьми, що представляють різні культурні, етнічні й релігійні традиції, допомогти людині усвідомити себе не лише представником певної країни і регіону, але й громадянином Європи та світу.

Метою навчання історії, як зазначено в Держстандарті, є «формування в учнів ідентичності та почуття особистої гідності в результаті осмислення соціального та морального досвіду минулих поколінь, розуміння історії і культури України в контексті історичного процесу».

Учитель конкретизує цілі шкільної (ліцейної) історичної освіти для конкретних курсів, навчальних тем і окремих уроків залежно від особливостей учнів групи , власних здібностей, змісту навчального матеріалу, уміння якісно здійснювати структурнофункціональний аналіз навчального матеріалу та наявних засобів навчання.

Схема - складові співпраці «Учитель-учень».

Процес навчання зорієнтований на кінцевий результат, у відповідному рівні якого зацікавлені й педагог, і учень. Проте на особистісний характер інтересів учасників навчального процесу впливають різні чинники.

- Професійна компетентність;
- професійні інтереси педагога;
- соціальна значимість сус-пільних дисциплін, їх наукове, навчально-виховне та прикладне значення;

- IQ учня та його особисте сприйняття предмета навчання;
- можливість впливу на вибір учнем майбутньої професії;
- суспільне визнання та суспільна оцінка результатів навчання.

Результатом навчання стають набуті учнями вміння та навички, досвід різних видів діяльності, знання, ціннісні орієнтири.

У своїй сукупності вони складають набір компетентностей. Компетентнісний підхід активно досліджується у вітчизняному та зарубіжному науково-педагогічному просторі.

Загальні теоретичні положення щодо реалізації компетентнісного підходу в освіті розглядаються у роботах Н. Бібік, О. Бондаревської, І. Єрмакова, І. Зимньої, О. Локшиної, О. Овчарук, О. Пометун, О. Савченко, В. Сєрікова, Л. Сохань, О. Сухомлинської, Л. Хоружої, А. Хуторського. Окремі питання методики формування предметних компетенцій учнів розглядаються у працях К. Баханова, О. Кучер, А. Старєвої, І. Родигіної, Г. Фреймана, С. Шишова.

Питання змісту та організації шкільної історичної освіти на основі компетентнісного підходу, формування предметно-історичних компетенцій учнів досліджують К. Баханов, А. Булда, Т. Ладиченко, О. Турянська, О. Удод та ін.

У посібнику «Методика навчання історії в школі» автори О. Пометун і Г. Фрейман відзначають рівні вимірювання результатів навчання.:

– «Результати навчання, що досягаються на одному уроці, на багатьох уроках, при вивченні теми, розділу, навчального курсу, всіх курсів історії в школі можуть вимірюватись рівнем:

- Ø історичної освіченості учня;
- Ø сформованості історичної свідомості учнів;
- Ø розвитку пізнавальних можливостей школярів;
- Ø розвитку ключових та предметних компетентностей учнів;
- Ø вихованості й загальної культури особистості».

Компетентнісний підхід полягає у спрямуванні навчального процесу на набуття учнями важливих компетенцій, тобто загальних здатностей особистості виконувати певний вид діяльності.

Види компетентностей.

Компете́нтність — проінформованість, обізнаність, авторитетність.

Компетентність у перекладі з латинської competentia означає коло питань, у яких людина добре обізнана, має знання та досвід.

У даний час існує ряд спроб визначити поняття «компетентність» з освітньої точки зору. Наприклад, на нараді концептуальної групи проекту «Стандарт загальної освіти» сформульоване таке робоче визначення поняття «компетентність»: «Готовність учня використовувати засвоєні знання, навчальні вміння та навички, а також способи діяльності в житті для рішення практичних і теоретичних задач».

Компетенція - наперед задана соціальна вимога (норма) до освітньої підготовки учня, необхідної для його якісної продуктивної діяльності в певній сфері.

Компетентність - оволодіння, володіння учня відповідною компетенцією, що включає його особистісне ставлення до неї та предмета діяльності. Компетентність - особистісна якість (сукупність якостей) учня, що вже відбулась, і мінімальний досвід діяльності в заданій сфері.

Компетентність базується на знаннях, досвіді, цінностях,набутих завдяки навчанню, та є показником успішності останнього.

Таким чином, відповідність загальної здатності учнів виконувати певну діяльність тим вимогам, які висуваються до її виконання, є ступенем компетентності учн

На підставі міжнародних та національних досліджень в Україні виокремлено п'ять наскрізних ключових компетентностей:

1. Уміння вчитися - передбачає формування індивідуального досвіду участі школяра в навчальному процесі, вміння, бажання організувати свою працю для досягнення успішного результату; оволодіння вміннями та навичками саморозвитку, самоаналізу, самоконтролю та самооцінки.

2. Здоров'язбережувальна компетентність - пов'язана з готовністю вести здоровий спосіб життя у фізичній, соціальній, психічній та духовній сферах.

3. Загальнокультурна (комунікативна) компетентність - передбачає опанування спілкуванням у сфері культурних, мовних, релігійних відносин; здатність цінувати найважливіші досягнення національної, європейської та світової культур.

4. Соціально-трудова компетентність - пов'язана з готовністю робити свідомий вибір, орієнтуватися в проблемах сучасного суспільно-політичного життя; оволодіння етикою громадянських стосунків, навичками соціальної активності, функціональної грамотності; уміння організувати власну трудову та підприємницьку діяльності; оцінювати власні професійні можливості, здатність співвідносити їх із потребами ринку праці.

5. Інформаційна компетентність - передбачає оволодіння новими інформаційними технологіями, уміннями відбирати, аналізувати, оцінювати інформацію, систематизувати її; використовувати джерела інформації для власного розвитку.